

Olsztyn, dnia 27 lipca 2018 r.

PS-IV.431.2.8.2018.ML

**Pani
Iwona Pochranowicz
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Kruklankach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach w dniach: 23-25 kwietnia 2018 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) - zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.271.2018 z dnia 12 kwietnia 2018 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, za okres od 1 stycznia 2017 r. do 25 kwietnia 2018 r.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 9 lipca 2018 r.

Ustaleń kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz sporządzone przez Panią informacje.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności nadzorczych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że kierownik, jak również pracownicy socjalni realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej spełniają wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej do zatrudnienia na zajmowanych stanowiskach. Kwalifikacje zawodowe opiekunek świadczących usługi opiekuńcze w ramach realizacji zadania własnego gminy, są zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1786 ze zm.).

Ponadto ustalono, że na dzień kontroli obowiązywało Zarządzenie nr 1/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie upoważnienia do zastępstwa Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach. Z powyższego zarządzenia wynikało, że upoważnienie zostało udzielone pracownikowi socjalnemu do zastępowania Kierownika Ośrodka w czasie jego nieobecności w pracy (urlop, zwolnienie lekarskie). Upoważnienie nie obejmowało składania oświadczeń woli w zakresie bieżącej działalności Ośrodka, a także spraw pracowniczych.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kruklankach był niezgodny z wymogiem art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, który obliguje do zatrudnienia w ośrodku pomocy społecznej, nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Ustalono, że na dzień kontroli pracę socjalną wykonywało dwóch pracowników socjalnych.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować obniżoną jakością realizowanych zadań.

Pracownicy socjalni otrzymywali dodatek przysługujący im na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy.

Jak wynikało z przedłożonej przez kierownika informacji w miesiącu listopadzie i grudniu 2017 r., pracę świadczyło dwóch pracowników socjalnych. Jeden z pracowników świadczył pracę w okresie od 1 do 8 listopada (w ramach zastępstwa) i otrzymał dodatek w kwocie 59,50 zł. W miesiącu grudniu 2017 r. pracownik socjalny wrócił z długotrwałej usprawiedliwionej nieobecności i świadczył pracę w okresie od 6 do 31 grudnia 2017 r., za co otrzymał dodatek w kwocie 210,56 zł.

Ustalono, że jednostka kontrolowana wypłaciła dodatek pracownikom socjalnym, proporcjonalnie do okresu świadczenia pracy natomiast nie dokonała zwrotu różnicy kwoty pobranej dotacji a faktycznie wypłaconej pracownikom.

Powyższe skutkowało pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości.

Po kontroli tj. w dniu 22 maja 2018 r. do tut. Urzędu wpłynęła informacja kierownika Ośrodka o dokonaniu zwrotu dotacji celowej w kwocie 183,95 zł wraz z potwierdzeniem przelewu na konto Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Kruklanki realizowała zadania wynikające z ustawy

o pomocy społecznej, za wyjątkiem zadań wynikających z art. 17 ust. 1, pkt: 3, 7, 8, 9 ze względu na brak potrzeb (Ośrodek nie stwierdził potrzeb i nie wpłynęły wnioski). Gmina częściowo realizowała zadanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 11 tzn. organizowała i świadczyła usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych.

Stwierdzono, że Gmina Kruklanki nie realizowała zadania własnego o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art.17 ust 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, tzn. nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach chronionych. Powyższa nieprawidłowość skutkowała niezabezpieczeniem mieszkańców gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

Spośród zadań własnych o charakterze fakultatywnym Gmina realizowała zadania wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy.

Gmina nie realizowała zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w okresie objętym kontrolą, nie udzielał pomocy mieszkańcom gminy, w formie schronienia.

W toku kontroli udzielono instruktażu kierownikowi Ośrodka, że zadaniem obowiązkowym gminy jest zapewnienie schronienia. W związku z tym Gmina w celu realizacji zadania może sama utworzyć schronisko, ogrzewalnie i noclegownie, zlecić realizację zadania innym podmiotom (art. 25 ustawy) lub zawrzeć porozumienia administracyjno-prawne z innymi gminami, które prowadzą lub zlecają prowadzenie ww. jednostek.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że terminy i tryb załatwiania spraw, wynikające z przepisów kodeksu postępowania administracyjnego zostały zachowane, decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kpa. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata. Wywiady środowiskowe przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Pomoc przyznawano zasadnie, zgodnie z wnioskiem strony. Zespół inspektorów nie stwierdził uchybień w prowadzonej pracy socjalnej.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, celowych, specjalnych zasiłków celowych, z zakresu przyznawania świadczeń w ramach wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, sprawienia pogrzebu, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Analiza dokumentacji przyznania zasiłków stałych wykazała w 1 przypadku brak przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego u osób zobowiązanych do alimentacji. Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

Dokonując analizy dokumentacji jednostkowych spraw dot. przyznania usług opiekuńczych stwierdzono, że była ona prawidłowo kompletowana. Zawierała wnioski strony

o pomoc, rodzinne wywiady środowiskowe oraz potwierdzenie wysokości dochodów. Skontrolowane decyzje wydane były z zachowaniem terminu administracyjnego, zawierały niezbędne elementy, o których mowa w art. 50 ust 5 ustawy.

Ustalono, że podstawą rozliczania usług opiekuńczych były karty pracy opiekunki na dany miesiąc. Na podstawie wrywkowej kontroli kart pracy w 1 przypadku stwierdzono, że pomoc usługowa świadczona była przed datą określoną w decyzji administracyjnej, jako dzień rozpoczęcia świadczenia usług.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą świadczeniem pomocy niepieniężnej bez decyzji administracyjnej.

W przedmiocie kierowania oraz ustalania i zmiany odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienie:

- w 1 przypadku, w dokumentacji sprawy, brak pisemnej zgody ośrodka pomocy społecznej na potrącanie z zasiłku stałego osoby ubiegającej się o płać za pobyt w domu pomocy społecznej, zgodnie z wymogiem § 8 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

- w 2 przypadkach, w dokumentacji sprawy, brak oświadczenia o wysokości dochodu zstępnych zobowiązanych do ponoszenia oplać za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, zgodnie z wymogiem § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków ww. nieprawidłowości.

- w 1 przypadku, brak ustalenia przez pracownika socjalnego możliwości skierowania osoby do domu pomocy społecznej prowadzonego przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie przez podmioty niepubliczne.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem udokumentowanego rozeznania w zakresie wolnych miejsc w domach o zasięgu gminnym lub powiatowym.

- w 2 przypadkach, w decyzji kierującej, brak określenia typu domu, do którego osoba została skierowana, a jedynie dane adresowe dps. Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienie zostały omówione z Panią i pracownikami socjalnymi Ośrodka. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości i uchybienie jest Pani jako kierownik jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości był niedostateczny nadzór z Pani strony, brak zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych, jak również niestosowanie przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania w kierunku spełnienia wymogu art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), który obliguje do zatrudnienia w ośrodku pomocy społecznej, nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. O podjętych działaniach poinformować organ nadzoru.
2. W przypadku wypłacania dodatku proporcjonalnie do okresu świadczenia pracy przysługującego pracownikom socjalnym na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), dokonywać zwrotu niewykorzystanej na ten cel dotacji, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).
3. Podjąć działania w celu realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.
4. Przestrzegać zasady przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji, zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), w celu ustalenia możliwości świadczenia przez nich pomocy na rzecz świadczeniobiorców.
5. Usługi opiekuńcze świadczyć nie wcześniej niż od dnia określonego w decyzji administracyjnej, jako dzień rozpoczęcia przyznania usług.
6. Przestrzegać zasady, aby do wniosku strony dot. skierowania do domu pomocy społecznej dołączać niezbędne dokumenty, stosownie do wymogu § 8 ust. 2 pkt 3 i 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 278 ze zm.).
7. W przypadku skierowania osoby do domu pomocy społecznej prowadzonego bez zlecenia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty, dokumentować działania organu potwierdzające poszukiwania wolnych miejsc w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub powiatowym.
8. W decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, określać typ domu, do którego osoba została skierowana.

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, wskazuję:

1. Podjąć działania w kierunku prowadzenia w gminie schroniska, noclegowni i ogrzewalni lub zawarcie w tym zakresie porozumienia z inną gminą, która prowadzi ww. placówki.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przysługuje Pani prawo w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszonych do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków, jest Pani zobowiązana przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłanka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej